

Informe sobre ‘Llengua, demografia i diversitat social’

de **Climent-Ferrando, V., Colomer, J., Shaimi, M., Massaguer i Comes, M.** (2022)

Tenint en compte el que s’acaba d’exposar, les actuacions per promoure la llengua catalana entre la població amb orígens fora de Catalunya hauria d’anar orientada a assolir els objectius següents:

- 1/ Entendre la política lingüística com una política social i lligar-la, en primer lloc, a resoldre les necessitats materials prioritàries per a qui inicia un projecte de vida a Catalunya: habitatge, permís de residència, obtenció d’ingressos, etc.
- 2/ Impulsar mesures efectives per combatre la segregació social, especialment la segregació escolar.
- 3/ Entendre l’acollida lingüística de manera integral i transversal en el procés d’encaix de la immigració en la societat catalana.
- 4/ Assegurar la participació de les persones amb orígens fora de Catalunya en el disseny i la implementació de la política lingüística.
- 5/ Combatre els usos racialitzats de la llengua.
- 6/ Fer del català una llengua útil, necessària i amb valor tangible en termes econòmics, socials i simbòlics per a tota la població.
- 7/ Garantir a tota la població l’accés real a la llengua, tant en àmbits formals (escola, cursos per a adults, etc.) com no formal (espais de socialització).
- 8/ Impulsar la recerca-acció per desenvolupar el coneixement i l’expertesa sobre com millorar l’acollida lingüística de les persones nouvingudes.

Tenint en compte això, tot seguit es detallen una sèrie de propostes concretes en diferents àmbits:

Àmbit de l'administració

- 1/ Concebre l'acollida lingüística d'una manera més integral i transversal que en l'actualitat, en què sovint es percep com una funció pràcticament exclusiva del CPNL. Administracions, escoles d'adults, CPNL, biblioteques, centres cívics, sindicats, entitats i altres agents que participen en el procés d'acollida de la immigració han de funcionar com a serveis comunitaris vinculats a l'acció local social, de tal manera que cal vincular el coneixement i l'ús progressiu del català a aspectes com la recerca de feina, la tramitació d'ajuts i el coneixement de l'entorn (escola, serveis de salut, serveis socials, etc.).
- 2/ Proporcionar més formació i recursos al professorat del CPNL i de les escoles d'adults per respondre a unes necessitats de l'alumnat que van molt més enllà del simple aprenentatge de la llengua catalana: alfabetització en alfabet llatí, conversa i oralitat, aprenentatge vinculat a les necessitats pràctiques del dia a dia, etc.
- 3/ Proporcionar formació i sensibilització en aspectes sociolingüístics a tots els actors que participen en l'acollida de la immigració (especialment, personal de l'administració local, entitats del tercer sector, treballadors i treballadores socials, tècnics d'inserció, etc.) perquè utilitzin el català al llarg del procés i evitin fer usos racialitzats de la llengua amb les persones nouvingudes.
- 4/ Crear, a escala local o comarcal, una xarxa de persones interessades a acompanyar les famílies nouvingudes en el procés de coneixement de l'entorn i d'encaix amb la societat catalana. Assignar a cada persona o família nouvinguda que ho vulgui una persona de referència perquè els acompanyi en tot el procés d'establiment, més enllà de l'acompanyament que puguin oferir les institucions, especialment pel que fa als aspectes de socialització i d'ús del català en els àmbits menys formals i regimentats.
- 5/ Inclusió explícita de diversos perfils de població nouvinguda —mitjançant, per exemple, les associacions d'immigrants— en els òrgans de disseny de la política lingüística, amb avaluació periòdica dels resultats d'aquesta participació.

Àmbit educatiu

- 1/ Aplicar el Decret de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, orientat a combatre la segregació escolar. Fins ara no s'està aplicant.
- 2/ Generar un pla pilot per a aquelles poblacions on la segregació escolar ha arribat a nivells greus. Hi ha població a Catalunya on tots els centres públics són considerats de màxima complexitat. En aquests casos, el decret no resoldrà el problema i per això cal una acció excepcional, ja que allà on hi ha segregació escolar hi haurà segregació social.
- 3/ Dissenyar plans específics per treballar l'oralitat i els registres no formals en llengua catalana a Primària i a Secundària, formar professionals perquè hi treballin i avaluar-ne els resultats.
- 4/ Proporcionar formació i sensibilització sociolingüística als responsables d'activitats extraescolars: clubs esportius, casals, reforç escolar, etc.
- 5/ Impulsar projectes de recerca-acció en centres educatius per millorar els coneixements i dissenyar noves accions en l'acollida lingüística de l'alumnat nouvingut i en l'augment del coneixement i l'ús oral del català en el conjunt d'alumnes en funció de les característiques sociolingüístiques de cada centre.
- 6/ Incloure formació lingüística orientada al mercat laboral en la formació professional i ocupacional, i generar recursos específics per a l'alumnat que tingui dificultats amb el català.

Àmbit universitari

- 1/ Introduir la perspectiva del racisme com a perspectiva d'anàlisi i de coneixement en la formació de futurs mestres i professors. En l'actualitat, les metodologies en l'ensenyament de llengua (i d'altres matèries) tenen mancances i biaixos importants per no tenir en compte aquesta perspectiva.
- 2/ Introduir metodologies adaptades a la realitat social des d'una perspectiva comunitària i trencar amb la idea de l'accés a l'idioma des d'una perspectiva desvinculada de les desigualtats socials.
- 3/ Desenvolupar programes de recerca-acció per aprofundir en el coneixement sobre la relació entre llengua catalana, immigració i dinàmiques socials a fi de millorar el procés d'acollida de la immigració, que inclou l'acollida lingüística.

Àmbit laboral

- 1/ Oferir formació lingüística per als no catalanoparlants al lloc de treball, orientada prioritàriament a les tasques del lloc de treball en qüestió, especialment quan impliqui atenció al públic (comerços, cures, atenció a les persones, etc.). Aquesta formació s'hauria de superar amb certificat d'aprofitament, no solament d'assistència.
- 2/ Signar convenis amb empreses amb concentració de persones immigrades per oferir incentius econòmics (el cost de quatre hores setmanals) a canvi que el treballador o treballadora dediqui aquestes hores a aprendre el català.
- 3/ Assegurar que les empreses externes que es contracten des de l'administració (càtering, vigilància, formació externa, transports, serveis mèdics, etc.) ofereixen els serveis en català, especialment els d'atenció al públic.

Àmbit sociocultural

- 1/ Potenciar la creació de parelles lingüístiques i de grups per practicar el català parlat entre persones de perfils similars pel que fa a l'edat, la feina, els interessos i les aficions, etc. En aquest aspecte hi tindrien un paper central els centres educatius (des de l'escola fins a la universitat passant pels centres de formació d'adults), el CPNL, les empreses i els centres de treball, i les entitats i associacions.
- 2/ Impulsar una campanya per combatre els usos racialitzats de la llengua, és a dir, per sensibilitzar els catalanoparlants per no canviar de llengua davant d'interlocutors que poden categoritzar, sovint sobre la base de prejudicis, com a no catalanoparlants. Aquesta campanya no s'hauria de quedar en una vessant estrictament mediàtica, sinó anar acompanyada de sessions de sensibilització i tallers destinats a administracions, empreses i entitats.